

**Vilniaus
universiteto
leidykla**

Lietuvos istorijos studijos

ISSN 1392-0448
eISSN 1648-9101

VILNIUS UNIVERSITY

Scholarly Journal

Studies of Lithuania's History

2020

Vol. 46

Published since 1992

Vilnius University Press
Vilnius, 2020

ISSN 1392-0448
eISSN 1648-9101

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Mokslo žurnalas

Lietuvos istorijos studijos

2020

46 tomas

Leidžiamas nuo 1992 metų

Vilniaus universiteto leidykla
Vilnius, 2020

The journal is published twice a year

Editorial Board

Editor-in-Chief

Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* Vilnius University (History 05 H)

Executive Secretary

Doc. dr. *Tomas Vaiseta* Vilnius University (History 05 H)

Editors:

Prof. dr. *Zenonas Butkus* Vilnius University (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Bogusław Dybaś* Nicolaus Copernicus University, Toruń / Scientific Centre of the Polish Academy of Sciences in Vienna (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl* Göteborg University (History 05 H)
Prof. dr. *Robert Frost* University of Aberdeen, United Kingdom (History 05 H)
Prof. dr. *Arūnas Streikus* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Magnus Ilmjärv* Tallinn University (History 05 H)
Dr. *Neringa Klumbytė* Miami University, United States of America (Philosophy 01 H)
Dr. *Michail M. Krom* European University at St. Petersburg (History 05 H)
Prof. dr. *Mathias Niendorf* Ernst-Moritz-Arndt Universität Greifswald (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus* Vilnius University (Sociology 05 S)
Prof. dr. *Rimvydas Petrauskas* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Sergey Polekhov* The Russian Academy of National Economy and Public Administration (History 05H)
Dr. *Darius Staliūnas* Lithuanian Institute of History (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Rafał Witkowski* Adam Mickiewicz University in Poznań (History 05 H)

Address:

Vilnius University Faculty of History
7 Universiteto St., LT-01513 Vilnius, Lithuania
E-mail: istorijos.studijos@gmail.com
<http://www.journals.vu.lt/lietuvos-istorijos-studijos>

The articles were reviewed by two experts

Included in:

Central & Eastern European Academic Source (EBSCOhost);
Historical Abstracts (EBSCOhost);
Humanities International Complete (EBSCOhost);
Humanities International Index (EBSCOhost);
TOC Premier (EBSCOhost);
CEEOL

This publication was funded by the Lithuanian Science Council according to Project No. S-LIP-19-23 of the National Lithuanian Studies and Dissemination Program 2016–2024

Copyright © 2020 Authors. Published by Vilnius University Press This is an Open Access journal distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Žurnalas leidžiamas du kartus per metus, Priedas – kas antri metai

Redaktorių kolegija

Vyriausiasis redaktorius

Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Atsakingasis sekretorius

Doc. dr. *Tomas Vaiseta* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Nariai:

Prof. dr. *Zenonas Butkus* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Bogusław Dybaś* Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas / Lenkijos mokslų akademijos tyrimų centras Vienoje (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl* Geteborgo universitetas, Švedija (Istorija 05 H)

Prof. dr. *Robert Frost* Aberdino universitetas, Jungtinė Karalystė (Istorija 05 H)

Prof. dr. *Arūnas Streikus* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Magnus Ilmjärv* Talino universitetas, Estija (Istorija 05 H)

Dr. *Neringa Klumbytė* Majamio universitetas, Jungtinės Amerikos Valstijos (Filosofija 01 H)

Dr. *Michail M. Krom* Sankt Peterburgo Europos universitetas, Rusija (Istorija 05 H)

Prof. dr. *Mathias Niendorf* Greifsvaldo Ernsto Moritzo Arndto universitetas, Vokietija (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus* Vilniaus universitetas (Sociologija 05 S)

Prof. dr. *Rimvydas Petrauskas* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Sergey Polekhov* Rusijos liaudies ūkio ir valstybinės tarnybos akademija, Rusija (Istorija 05H)

Dr. *Darius Staliūnas* Lietuvos istorijos institutas (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Rafał Witkowski* Poznanės Adomo Mickevičiaus universitetas, Lenkija (Istorija 05 H)

Redakcijos adresas:

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
Universiteto g. 7, LT-01513 Vilnius, Lithuania
El. paštas: istorijos.studijos@gmail.com
<http://www.zurnalai.vu.lt/lietuvos-istorijos-studijos>

Straipsniai vertinti dviejų recenzentų

Indeksuojamas:

Central & Eastern European Academic Source (EBSCOhost);

Historical Abstracts (EBSCOhost);

Humanities International Complete (EBSCOhost);

Humanities International Index (EBSCOhost);

TOC Premier (EBSCOhost);

CEEOL

Leidybą pagal Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos projektą Nr. S-LIP-19-23 finansavo Lietuvos mokslo taryba

Autorių teisės © 2020 Autoriai. Publikavo Vilniaus universiteto leidykla.

Tai yra atvirosios prieigos žurnalas. Žurnalas platinamas vadovaujantis Kūrybinių bendrijų licencija Priskyrimas, kuri leidžia laisvai ir neribotai naudoti, kaip mano esant reikalinga, be kita ko, kopijuoti, daryti pakeitimus ir kurti išvestinius kūrinius, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais nurodant informacijos šaltinį ir autorių.

Turinys

STRAIPSNIAI

<i>Irena Valikonytė</i> . Dokumentas teismo proceso įrodymų hierarchijoje Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XV amžiaus pabaigoje–XVI amžiaus pirmoje pusėje.....	8
<i>Neringa Dambrauskaitė</i> . Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstiečių kasdienio gyvenimo detalės XVI amžiuje–XVII amžiaus pirmoje pusėje	25
<i>Grigorijus Potašenko</i> . Sentikių bažnyčia Lietuvoje (1918–1926): parapijų atsikūrimas ir jų pripažinimas, Bažnyčios įteisinimas ir autonomijos problemos	43
<i>Leonas Nekrašas</i> . Tarp Lietuvos ir Lenkijos padalyti ūkiai: Lietuvos ūkininkų problemos ir jų interesų gynimas 1923–1939 metais	67
<i>Darius Indrišionis</i> . Nelegalių ekonominių veiklų ir kovos su jomis vaizdiniai lietuviškoje spaudoje 1938–1940 metais	82

KLASIKA

<i>Ernst Troeltsch</i> . Formalioji istorijos logika	100
--	-----

ŠALTINIO PUBLIKACIJA

<i>Valdemaras Klumbys</i> . Inteligentija kalbasi su valdžia	126
--	-----

RECENZIJOS

<i>Tomas Vaitelė</i> . (Ne)istorinis istorinio Atgimimo laikotarpio tyrimas. – Rec.: <i>Anna Mikonis-Railienė, Renata Šukaitytė, Mantas Martišius, Renata Stonytė</i> , Politinis lūžis ekrane: (po)komunistinė transformacija Lietuvos dokumentiniame kine, videokronikoje ir televizijoje, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2020.....	142
---	-----

APIE DISERTACIJŲ GYNIMĄ

VILNIAUS UNIVERSITETO ISTORIJOS FAKULTETE

<i>Vita Malašinskienė</i> . Antspaudai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje (apie Justinos Sipavičiūtės disertaciją „Antspaudas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teismų sistemoje XVI–XVIII a.“ ir jos gynimą)	146
<i>Tomas Vaitelė</i> . Pramogos ir politika, arba Peliukas Mikis „prie Smetonos“ (apie Audriaus Dambrausko disertaciją „Kinematografinė kultūra Lietuvoje, 1926–1944 m.: tarp pramogos ir ideologijos“ ir jos gynimą)	149

Contents

ARTICLES

- Irena Valikonytė*. The Document in the Hierarchy of Evidence of the Legal Process in the Grand Duchy of Lithuania in the Late Fifteenth Century and the First Half of the Sixteenth Century8
- Neringa Dambrauskaitė*. Details of the Peasants Everyday Life in the Grand Duchy of Lithuania in the 16th Century and the First Half of the 17th Century25
- Grigorijus Potašenko*. Old Believers Church in Lithuania (1918–1926): The Restoration and Recognition of Parishes, the Legitimation of the Church, and the Problems of Autonomy43
- Leonas Nekrašas*. Farms Divided between Lithuania and Poland: The Problems of Lithuania's Farmers and the Defence of Their Interests, 1923–193967
- Darius Indrišionis*. The Images of Illegal Economical Activities and the Fight against Them in Lithuanian Press in 1938–194082

CLASSICS

- Ernst Troeltsch*. The Formal Logic of History100

ARCHIVAL PUBLICATION

- Valdemaras Klumbys*. Intelligentsia talks to the Government126

REVIEWS

- Tomas Vaitelė*. (Non)historical Research of The Historical Period of Rebirth. – Rec.: *Anna Mikonis-Railienė, Renata Šukaitytė, Mantas Martišius, Renata Stonytė*, Politinis lūžis ekrane: (po)komunistinė transformacija Lietuvos dokumentiniame kine, videokronikoje ir televizijoje, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2020142

ON THESES DEFENDED AT THE FACULTY OF HISTORY OF VILNIUS UNIVERSITY

- Vita Malašinskienė*. The Seals in the Grand Duchy of Lithuania (on Justina Sipavičiūtė's thesis „The Seals in the Trials' System of the Grand Duchy of Lithuania in the 16–17th Century)146
- Tomas Vaitelė*. Entertainment and Politics, or Mickey Mouse in the „Time of Smetona“ (on Audrius Dambrauskas' thesis „Film Culture in Lithuania, 1926–1944: Between Entertainment and Ideology“)149